

LAGUTSKOTTETS betänkande N:o 4/1944 med anledning av vicetalmannen Herman Mattssons petition, att landstinget ville anmoda landskapsnämnden att taga under omprövning, huruvida bildandet av skatteutjämningsfonder i de åländska landskommunerna icke vore ändamålsenligt och överväga särskilda åtgärder för effektivisering av kommunalbeskattningen samt till landstinget inkomma med framställning och eventuella förslag härom.

N:o 4/1944.

Med anledning av förenämnda petition, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, får utskottet värdsammast framhålla följande: Förslaget om möjliggörande också för de åländska landskommunerna att bilda skatteutjämningsfonder har vunnit utskottets odelade gillande.

I övrigt avser petitionen dels effektivisering av beskattningen utav skattskyldigs förmån av egna betesmarker, dels en i lagstiftning genomförd klassificering av bostäder och bostadsrum på landsbygden i syfte att ernå en effektiv beskattning av skattskyldigs bostadsförmåner.

Gällande landskapslag om kommunalförvaltning i landskommunerna förutsätter klassificering av odlade marker och naturliga ängar (§ 114) samt av skogsmarker (§ 115) för bestämmande av den skattbara avkastningen från till lantbruksfastighet hörande sådana ägor. Betesmarker och bostadsförmåner falla åter utom klassificeringen, men av betesmarker erhållen nettoinkomst (§ 108 mom. 3 p. 6) samt förmån, som skattskyldig åtnjuter genom egen eller fri bostad för sig och sin familj (§ 108 mom. 3 p. 5) skall anses såsom skattbar inkomst. Kommunallagen utesluter sålunda icke en beskattning av betesmarker och bostadsförmåner, ehuru den förutsätter en beskattning efter prövning i varje enskilt fall, och av denna prövning beror det sist och slutligen om beskattningen blir effektiv eller icke.

Måhända har betesmarkernas betydelse såsom skattekälla flerstädes i landskommunerna förbisetts, men som av ovensagda framgår beror detta i främsta rummet på de kommunala taxeringsmyndigheternas tillämpning av lagen, icke på lagen såsom sådan. För den händelse en klassificering av betesmarkerna likväl kunde bidra till att förbättra beskattningsresultatet, vilket petitionären synes hålla före, så är ju förslaget värt beaktande, ty klassificering av betesmarkerna är icke svår att genomföra, om sådan blir i lag påbjuden.

Däremot synes en klassificering av bostäder och bostadsrum bliva synnerligen svår att genomföra med hänsyn till de många olika faktorer, som inverka på frågans bedömande. Bostadens areal eller kubikinnehåll är därvid icke avgörande vid jämförelse mellan olika bostäder. Dess läge icke blott med hänsyn till närheten av konsumtionsort eller andra bostäder, utan även med beaktande av dess placering i en byggnad eller ett byggnadskomplex äro även omständigheter, som måste uppmärksammas. Och slutligen komme vars och ens egen individuella uppfattning om bostadens kvalitet att spela en icke obetydlig roll vid klassificeringen. Bostadsklassernas antal måste därför bliva rätt avsevärt för att en ur objektiv synpunkt rättvis klassificering skall kunna ernås och ju större antalet bostadsklasser blir, desto mera ökas svårigheterna vid själva klassificeringen av bostäderna. Utskottet ställer sig därför synnerligen betänksamt till förslaget i denna del, men vill dock icke motsätta sig att petitionen även i denna del underkastas ytterligare beredning. In casu-prövning synes likväl här vara den enda framkomliga vägen.

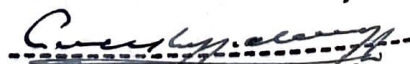
Hänvisande till ovensagda får utskottet därför vördsammast för landtinget föreslå,

att landstinget ville anmoda landskapsnämnden att taga de i petitionen framförda synpunkterna och förslagen under omprövning samt att till landstinget i lämpligt sammanhang inkomma med härav betingad framställning och eventuella förslag.

Mariehamn den 23 februari 1944.

På lagutskottets vägnar:

Tor Brenning.

Axel Kuffschinoff.

Närvarande i utskottet; Tor Brenning, ordförande, Johannes Holmberg, Herman Mattsson, Carl Holmqvist samt delvis även Evald Häggblom.